

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 4P/39/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6819201983
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2019:6819201983.4

Uznesenie

Okresný súd Revúca sudkyňou JUDr. Miroslavou Kvetkovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: Š. X., Y.. XX.XX.XXXX, B. X., Y.. XX.XX.XXXX, N. X., Y.. XX.XX.XXXX, Š. X., Y.. XX.XX.XXXX A. X. X., Y.. XX.XX.XXXX, bytom u rodičov, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, deti matky: N. X., Y.. XX.XX.XXXX, E. B., C. XXX a otca: W. X., Y.. XX.XX.XXXX, E. B., C. XXX, za účasti Okresnej prokuratúry Revúca, o uloženie a zrušenie výchovných opatrení takto

rozhodol:

I. Súd ponecháva v platnosti výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletých detí Š.L. X., Y.. XX.XX.XXXX, B.E. X., Y.. XX.XX.XXXX, N. X., Y.. XX.XX.XXXX, Š. X., Y.. XX.XX.XXXX A. X. X., Y.. XX.XX.XXXX.

II. Súd ponecháva v platnosti povinnosť rodičov detí W. X., Y.. XX.XX.XXXX A. N. X., Y.. XX.XX.XXXX spolupracovať s Referátom poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca.

III. Súd ukladá otcovi detí W. X., Y.. XX.XX.XXXX povinnosť podrobiť sa protialkoholickej liečbe.

IV. Súd zhodnotí účinnosť výchovných opatrení pred uplynutím 7 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia.

odôvodnenie:

1. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 21.10.2019 bolo začaté konanie vo veci starostlivosti o maloleté deti Š. X., Y.. XX.XX.XXXX, B. X., Y.. XX.XX.XXXX, N. X., Y.. XX.XX.XXXX, Š.Q. X., Y.. XX.XX.XXXX A. X. X., Y.. XX.XX.XXXX o uloženie a zrušenie výchovných opatrení z dôvodu potreby vyhodnotenia skôr uložených výchovných opatrení.

2. Riadne a včas predvolaný otec detí sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' neospravedlnil. Súd v súlade s § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej len CSP alebo Civilný sporový poriadok) a § 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v platnom znení (ďalej len CMP alebo Civilný mimosporový poriadok) pojednával a rozhodol v jeho neprítomnosti.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom maloletých detí Š. a B., výsluchom matky detí a kolízneho opatrovníka, prečítaním listinných dôkazov - správ kolízneho opatrovníka zo dňa 15.10.2019 a 04.12.2019, správy Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca zo dňa 08.10.2019, správy Základnej školy I. B. Zocha v Revúcej zo dňa 18.11.2019, správy Špeciálnej základnej školy Revúca zo dňa 05.12.2019, správy Mesta Revúca zo dňa 24.10.2019, správy OR PZ Revúca, odboru kriminálnej polície zo dňa 25.10.2019, odpovedí na lustrácie rodičov v registri obyvateľov a v Sociálnej poisťovni, rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 2T/178/2018-290 zo dňa 19.11.2018, oboznámením sa s celým obsahom spisu, ako aj obsahom pripojeného spisu

tunajšieho súdu sp. zn. 7P/27/2018. Vykonanie iných dôkazov nebolo do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania navrhnuté. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

4. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 8P/3/2016-75 zo dňa 04.03.2016 bolo rozhodnuté o uložení výchovných opatrení - rodičom detí bolo uložené napomenutie, nad výchovou maloletého Š. bol nariadený dohľad a jeho bratovi R. bol nariadený 6-mesačný pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky. Výchovné opatrenia boli uložené z dôvodu zanedbávania povinnej školskej výchovy deťmi a ich priestupkovej činnosti, u maloletého R. prebiehalo trestné konanie, ktoré neskôr skončilo uložením ochrannnej výchovy.

5. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 8P/25/2018-89 zo dňa 29.05.2018 súd dočasne odňal maloletého Š. z osobnej starostlivosti rodičov a uložil mu výchovné opatrenie - 6-mesačný pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky. Dôvodom uloženia výchovného opatrenia bolo zanedbávanie povinnej školskej dochádzky maloletým, ako aj protispoločenská činnosť maloletého, maloletý sa dopustil priestupku proti majetku i trestného činu porušovania domovej slobody, trestné stíhanie bolo zastavené pre nedostatok veku. Rodičia nezvládali výchovu dieťaťa, nedokázali zabezpečiť, aby maloletý riadne chodil do školy a nepáchal protispoločenskú činnosť.

6. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 7P/27/2018-9 zo dňa 26.11.2018 bol maloletý Š. ponechaný v Reedukačnom centre Bačkov do právoplatného skončenia danej veci. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7P/27/2018-71 zo dňa 26.02.2019 súd opätovne dočasne odňal maloletého Š. z osobnej starostlivosti rodičov a uložil mu výchovné opatrenie - pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky, do 30.06.2019. Zároveň súd určil dohľad nad výchovou ďalších maloletých detí - B., N., Š. A. X. a rodičom detí uložil povinnosť spolupracovať s Reedukačným centrom Bačkov a s Referátom poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca. Dôvodom uloženia výchovných opatrení bolo, že výchovné problémy v rodine naďalej pretrvávali, nebolo vhodné, aby sa maloletý Š. vrátil do domáceho prostredia, podľa správy reedukačného centra zmeny v jeho správaní neboli dostatočne fixované a zvnútornené, bez riadneho výchovného pôsobenia rodičov by sa mohol vrátiť k predchádzajúcemu spôsobu života. Bolo potrebné, aby jeho prevýchova pokračovala. I u ďalších školopovinných maloletých detí sa vyskytovali neospravedlnené vymeškané vyučovacie hodiny, preto mal súd za to, že aj nad ich výchovou bolo potrebné dohliadať. Aby splnili výchovné opatrenia svoj účel, bolo nutné, aby rodičia zmenili svoje výchovné postupy a prístup, k čomu im malo napomôcť sociálne poradenstvo.

7. Zo správ kolízneho opatrovníka súd zistil, že vykonávali sociálne zisťovania v rodinnom prostredí detí na základe plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou, počas ktorých je matke poskytnuté sociálne poradenstvo, v ktorých apelujú na potrebu zvýšeného dohľadu nad svojimi školopovinnými deťmi, najmä riadnym plnením povinnej školskej dochádzky. S deťmi taktiež vykonávali pohovory, ktoré sú zamerané na zvýšenie motivácie k plneniu školských povinností a dochádzky a na zlepšenie ich správania sa v škole a mimo nej. Podali podnet pre Referát poradensko-psychologických služieb pri ÚPSVR Revúca na psychologickú pomoc pre rodinu X., matka detí s referátom spolupracuje. Maloleté deti N., X., Š. A. K. od uloženia výchovného opatrenia chodia do školy pravidelne, ostávajú doma len vtedy, keď sú choré. Maloletý B. mal v mesiaci september 2019 vymeškaných 24 ospravedlnených a 18 neospravedlnených vyučovacích hodín. Dňa 11.08.2019 sa mal. B. dopustil priestupku proti majetku. Maloletý Š. bol od 11.06.2018 do 30.06.2019 umiestnený v Reedukačnom centre Bačkov. Od 01.09.2019 je žiakom 8. ročníka Špeciálnej základnej školy v Revúcej a v mesiaci september mal vymeškaných 35 vyučovacích hodín, z toho 22 neospravedlnených. Na vyučovacích hodinách Š. spolupracuje a zapája sa do školských aktivít. V škole dosahuje veľmi dobré výsledky. V kolektíve je obľúbený, no ľahko sa dá ovplyvniť kamarátmi k zlému správaniu. Aj napriek tomu, že dochádzka niektorých detí do školy sa zlepšila, vzhľadom k tomu, že B. sa dopustil priestupku proti majetku a od návratu Š. do domáceho prostredia uplynul len krátky čas, je potrebné i naďalej dohliadať nad ich výchovou. Tiež vykonávali v spolupráci s terénnymi pracovníkmi mesta opatrenia z dôvodu zhoršených vzťahov medzi rodičmi.

8. Podľa správy Referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR RA boli zrealizované konzultácie len s matkou detí, na ktorú sú podľa ich zistení delegované všetky povinnosti v domácnosti. Matka s deťmi prežíva permanentný stres, postrádajú pocit bezpečia. V rámci danej rodinnej konštelácie je problémové správanie detí viac menej zrozumiteľné. Považujú za potrebné motivovať otca detí k

protialkoholickému liečeniu a matke detí poskytovať emocionálnu podporu pri zvládaní každodenných povinností.

9. Zo správy Mesta Revúca vyplýva, že v minulosti bol problém so záškoláctvom takmer u všetkých detí, u niektorých detí sa vyskytli problémy s krádežami, rodičia a niektoré deti sa v minulosti dopustili priestupkov.

10. Zo správy Základnej školy I. B. Zocha vyplýva, že maloletý B. je žiakom 7. ročníka ZŠ, dosahuje slabšie výsledky, nemá záujem o vzdelávanie, neplní si školské povinnosti, často narúša priebeh vyučovacích hodín. Odmieťa pracovať, niekedy je neovládateľný a drzý. Od septembra vynechal 133 vyučovacích hodín, z toho 49 neospravedlnených.

Maloletý N. je žiakom 2. ročníka ZŠ, má dobré povahové vlastnosti, k spolužiakom je priateľský, k učiteľom sa správa slušne. Do školy chodil čistý a upravený. Spolupráca s rodinou bola na veľmi slabej úrovni. Má nepravidelnú školskú dochádzku - v septembri 31, v októbri 42 a v novembri 38 ospravedlnených vymeškaných vyučovacích hodín, neospravedlnené hodiny nemal.

Maloletý Š. vymeškal v tomto školskom roku 86 vyučovacích hodín, z toho 14 neospravedlnených. V škole a správa slušne, dodržiava školský poriadok, dosahuje slabé vyučovacie výsledky. Chodí do školy čisto oblečený. Rodičia neprejavujú záujem o učebné výsledky žiaka, ich spolupráca so školou je nepostačujúca.

Maloletý X. je žiakom 2. ročníka ZŠ, má dobré povahové vlastnosti, k spolužiakom je priateľský, k učiteľom sa správa slušne. Do školy chodil čistý a upravený. Spolupráca s rodinou bola na veľmi slabej úrovni. Je zdravotne postihnutý - hluchonemý. Má nepravidelnú školskú dochádzku - v septembri 31, v októbri 42 a v novembri 18 ospravedlnených vymeškaných vyučovacích hodín, neospravedlnené hodiny nemal.

11. Zo správy Špeciálnej základnej školy Revúca vyplýva, že maloletý Š. je v školskom roku 2019/2020 žiakom 8. Ročníka, v septembri vymeškal 35 vyučovacích hodín, z toho 22 neospravedlnených, v októbri 42 hodín, všetky ospravedlnené a v novembri spolu 28 hodín, z toho 11 neospravedlnených. Na vyučovacích hodinách spolupracuje a zapája do školských aktivít. V škole dosahuje dobré výsledky. Je tvorivý a pekne maľuje. V poslednom období sa zhoršilo jeho správanie, provokuje, presadzuje si svoju pravdu, nepripúšťa iný názor. Vyrušuje na vyučovacích hodinách, tým nedáva pozor, nezáleží mu na výsledkoch, je mu všetko jedno. V septembri bola matka predvolaná do školy, kvôli neospravedlneným hodinám, ale neprišla. V súčasnosti chodí do školy pravidelne.

12. Nebola zistená žiadna protispoločenská činnosť maloletého Š. a jeho rodičov za obdobie od uloženia posledného výchovného opatrenia. Rodičia detí sú nezamestnaní.

13. Matka dieťaťa na pojednávaní uviedla, že asi pred mesiacom sa stalo, že ich manžel aj s deťmi vyhodil. Bolo to v piatok, ona sa s deťmi potom túlala, v pondelok išla na mesto, či jej nevedia poskytnúť nejaké bývanie. Potom sa vrátila k manželovi. Manžel, keď sa opije, tak ich zvykne vyhadzovať z domu. Byť kde bývajú patrí jeho mame, žije tam s nimi ešte jeho mama a jeho sestra, ktorá sa o mamu stará. Manžel pije každý deň, niekedy menej, inokedy veľa. Pije v meste s kamarátmi. Ona by ho chcela aj opustiť, ale nemá kam odísť. Žijú zo sociálnych dávok, poberajú dávku v hmotnej núdzi 280,- Eur a detské prídavky. Teraz si išiel manžel privyrobiť, zarobí si možno okolo 600,- Eur. Pokiaľ ide o deti, nie je to už také zlé ako predtým. Do školy chodia, nechodia len keď sú choré. Neospravedlnené hodiny majú preto, že učiteľka neuznala niektoré jej ospravedlnenky. Deti už nekradnú. Je pravda, že B. ukradol v Lidli čokoládu. Vtedy mu zakázala chodiť von.

14. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka na pojednávaní uviedla, že dochádzka detí sa zlepšila, ale majú množstvo ospravedlnených vyučovacích hodín. Nevedia o tom, že by deti momentálne páchali priestupky. Naposledy spáchal priestupok B.. V rodine robia opatrenia. Otec detí väčšinou nie je prítomný. Zatiaľ sa nepodarilo urobiť opatrenia, aby nepil. Rodina žije v skromných podmienkach. Momentálne sú bez vody, ale nevyhnutné veci majú vždy zabezpečené. Zo školy nie sú avizované problémy ohľadne detí. Bolo by vhodné ponechať súdom nariadený dohľad a otcovi detí uložiť, aby sa podrobil protialkoholickému liečeniu.

15. Okresný prokurátor na pojednávaní uviedol, že za obdobie od marca 2019 nemajú vedomosť o žiadnej protispoločenskej činnosti detí a ich rodičov, došlo aj k zlepšeniu dochádzky u nich.

16. Maloleté deti Š. a B. vypovedali, že do školy nechodia, len keď sú choré. Je pravda, že ich otec prednedávnom vyhodil, nestalo sa to prvýkrát. Otec stále pije, niekedy zoberie aj mame peniaze a prepíše ich. Jeho mama ho v tom podporuje.

17. Podľa § 37 ods. 2, 3, 4, 7, 8 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,

b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,

c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,

d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,

b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,

c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovú a inak závislých.

Na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom, alebo inú povinnosť. Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

18. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že školská dochádzka u maloletých detí N., Š. A. X. sa zlepšila, nemajú neospravedlnené vymeškané vyučovacie hodiny, nie sú negatívne zistenia ohľadne ich správania, nedopúšťajú sa protispoločenského konania. Maloletý B. a Š. majú stále neospravedlnené vymeškané vyučovacie hodiny, ale nie až v takom rozsahu, ako v minulosti. Z toho možno usúdiť, že situácia sa pod vplyvom pôsobenia výchovných opatrení a sociálnych a terénnych pracovníkov v rodine zlepšila, matka dokáže lepšie výchovne pôsobiť na deti, aby chodili do školy a nedopúšťali sa nevhodného konania. Zlepšenie ale ešte nie je dostatočné, keďže B. a Š. majú stále neospravedlnené vyučovacie hodiny, B. ukradol v Lidli čokoládu a správanie detí v škole je niekedy nevhodné. Nie je dostatočná ani spolupráca rodičov so školou, rodičia sa musia viac zaujímať o výsledky a správanie detí v škole.

19. Ani napriek uloženým výchovným opatreniam nedošlo k zlepšeniu rodinnej situácie. Otec detí napriek uloženým výchovným opatreniam dostatočne nezabezpečuje výchovu detí, väčšina povinností je na

matke detí, nezapája sa do aktívnych prác, naopak rodinnú situáciu zhoršuje každodenným požívaním alkoholických nápojov, v dôsledku čoho vznikajú v rodine vyhrotené situácie, ako naposledy keď vyhodil manželku a svoje deti z domu. Toto správanie je veľmi nevhodné, zle vplýva na maloleté deti. Súd má za to, že je v záujme detí, aby sa postoj rodičov, predovšetkým otca zmenil. Je nutné, aby sa rodičia za účelom zlepšenia svojho výchovného pôsobenia na deti podrobili sociálnemu poradenstvu a to aj otec detí, ten sa v minulosti napriek súdom uloženou povinnosťou k psychologičke dostavoval. Na základe vykonaného dokazovania bolo zistené, že otec detí vo zvýšenej miere požíva alkohol, čo má negatívny dopad na deti a celú rodinu, čo si musí otec detí uvedomiť. Je preto nevyhnutné, aby pre prospech svojich detí otec prestal požívať alkoholické nápoje, aby sa podrobil protialkoholickému liečeniu.

20. Vzhľadom na uvedené súd ponechal v platnosti výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletých detí, keďže je potrebné naďalej na výchovu maloletých detí dohliadať. Aby splnili výchovné opatrenia svoj účel, je nutné, aby rodičia, predovšetkým otec detí, zmenili svoj prístup, k čomu im môže napomôcť odborná pomoc. Preto súd rodičom ponechal v platnosti povinnosť spolupracovať s Referátom poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca a otcovi detí uložil povinnosť podrobiť sa protialkoholickému liečeniu. Účinnosť výchovných opatrení súd vyhodnotí pred uplynutím 7 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Revúca.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vyššie uvedenú vadu, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.